

Nummer 84 - 11 augustus 2026

- [Nationale Wespentelling 2026](#)
- [Theatercollege: Stadssafari](#)
- [GIGA: ontdek insecten zoals je ze nooit ziet](#)
- [Soortzoeker: Meikevers en verwanten](#)
- [Nieuwsbrief: The Invertebrate Newsletter](#)
- [Ongewervelden in de pers](#)
- [Ongewervelden op Nature Today](#)
- [Biblio: Veldgids Motmuggen](#)
- [Biblio: Nieuwsbrief SPINED 46](#)
- [Biblio: Die Schwebfliegen Europas](#)
- [Biblio: Kijk op Exoten 53](#)
- [Faunistiek: Pizza met kopvleksponsgaasvlieg](#)
- [Faunistiek: Schaar en eDNA verraden aanwezigheid calicotrivierkreeft](#)
- [Faunistiek: Schorpioen in schooltas](#)
- [Agenda](#)
- [Van de redactie](#)

Nationale Wespentelling 2026

Wespen zijn heel nuttige en mooie dieren. Denk je bij wespen alleen aan de bekende limonadewespen op het terras? Dan hebben we een verrassing: in Nederland leven meer dan 5.000 verschillende wespesoorten! En ook in je eigen tuin of op je balkon zijn er al verrassend veel te vinden.

Om beter inzicht te krijgen in deze bijzondere insecten organiseert de Wespentichting samen met EIS Kenniscentrum Insecten jaarlijks de Nationale Wespentelling. Iedereen kan meedoen - ervaring is niet nodig. Op 15-23 augustus vindt de telling voor 2026 plaats. Tel de soorten in jouw tuin en geef ze door!

Hoe werkt het?

Loop een rondje door de tuin. Kijk goed en noteer gedurende 30 minuten alle wespen die je ziet. Probeer een gevarieerd gebied in de omgeving te zoeken waar ook veel struiken en bomen in de buurt staan. 30 minuten voorbij? Voer je resultaten in op het formulier op tuintelling.nl.

Voor aanmelding en meer info zie de website van de tuintelling.nl.

[top](#)

Theatercollege Stadssafari

Bioloog, natuurfotograaf en rasverteller Luc Hoogenstein brengt de ongekende rijkdom van de stadsnatuur naar het theater.

In de voorstelling Stadssafari neemt hij het publiek met humor, verwondering en spectaculaire natuurbeelden mee door zijn eigen Utrechtse stadstuin, waar Luc meer dan duizend planten- en diersoorten ontdekte.

Stadssafari is geproduceerd door MN Media, het team achter succesvolle natuurfilms als De Wilde Stad, Onder het Maaiveld en De Wilde Noordzee, en gaat vanaf 26 september op tournee in 50 steden. De kaartverkoop is nu gestart.

Stadssafari is vanaf september 2026 t/m juni 2027 in theaters in het hele land te beleven.

Voor meer info, de trailer en tickets zie de website van het [theatercollege de stadssafari](#).

[top](#)

GIGA: ontdek insecten zoals je ze nooit ziet

Met metershoge macrofoto's onthult fotograaf Sipke Wadman een verborgen wereld van vormen, kleuren en structuren. Van een doodgewone vlieg tot mug en van een harige vedermot tot de meest kleurrijke kevers; insecten die normaal nauwelijks opvallen, bekijk je hier indrukwekkend formaat!

Wadman fotografeerde jarenlang insecten uit zijn eigen tuin en omgeving onder een zelfgebouwde microscoop. Een arbeidsintensief proces, dat resulteerde in haarscherpe beelden waarin de kleinste details zichtbaar worden.

Voor één beeld maakte hij soms duizenden opnames, bij grotere insecten kan het oplopen tot wel zesduizend foto's. Door die digitaal aan elkaar te plakken, ontstaat een foto waarin elk detail haarscherp is.

De foto's van Sipke Wadman laten zien dat schoonheid niet alleen schuilt in grote en indrukwekkende dieren, maar ook in kleine, alledaagse insecten. Je ontdekt insecten zoals je ze nog nooit eerder hebt gezien!

De tentoonstelling is tot en met 1 november 2026 te zien in [Natuurmuseum Brabant in Tilburg](#).

[top](#)

Soortzoeker: Meikevers en verwanten

Filter op kenmerken

Lengte

Poten

Kop

Achterlijf

Kenmerken wissen

Legenda

- Informatie
- Kenmerken
- Gelijkende soorten

De nieuwe soortzoeker Meikevers en verwanten is verschenen! Met de soortzoeker is het mogelijk om onder andere de mei-, juni- en julikevers uit elkaar te houden op basis van diverse, goed zichtbare kenmerken.

Meikevers behoren tot de familie van de bladsprietkevers (Scarabaeidae) en kunnen in de lente talrijk aanwezig zijn. Maar let op: er leven twee soorten meikevers in Nederland die sterk op elkaar lijken: de gewone meikever (*Melolontha melolontha*) en de bosmeikever (*Melolontha hippocastani*).

Met behulp van deze soortzoeker zijn deze soorten goed te onderscheiden van elkaar en van andere gelijkende soorten, zoals bijvoorbeeld de Sallandkever (*Hoplia philanthus*) en roestbruine bladsprietkever (*Serica brunnea*).

De soortzoeker Meikevers en verwanten van Nederland is [hier](#) te bekijken.

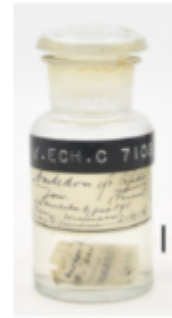
[top](#)

The Invertebrate Newsletter

NBC collections

July 1st 2026 - Year 1(1)

[Cnidaria](#)

[Crustacea](#)
[Pycnogonida](#)

[Echinodermata](#)
[Other Invertebrates](#)

[Mollusca](#)

Als collectiebeheerder ongewervelden bij Naturalis heeft Hannco Bakker het initiatief genomen om een nieuwsbrief uit te brengen met allerlei nieuws rond de collectie ongewervelden (excl. insecten). De nieuwsbrief heet "The Invertebrate Newsletter", is Engelstalig en bevat behalve nieuws over de Nederlandse terrestrische en zoetwaterfauna ook nieuws over de mariene en buitenlandse fauna. Het eerste nummer is op 1 juli 2026 verschenen.

In het openingswoord is het idee achter deze nieuwsbrief beschreven:

"Through this newsletter we attempt to update everyone interested about the developments and news on the Naturalis Biodiversity Center Invertebrate collections. The collections are extensive, but the work is nothing less. The work is done, by you, the volunteers, the researchers, and all other internal and external users. It is our ambition to share information, to connect, to push science forward and showcase the world the beauty of our nature and the need of describing every single species. It is our interest to make sure that scientific research is possible with the use of collections. To safeguard a strong balance in the availability of collections for the use of science, and preservation of its scientific and historical value.

In this newsletter we like to include stories from visitors and voluntary staff, student projects and collection projects, but also highlights from publications and collection updates. Eventually showcase some collection statistics and all publications published in the first half of 2026 with the help of collections. I hope this information will be of interest to you and help to network and learn more about everything that is happening."

Ben je ook benieuwd? Je kunt bij [Hannco](#) het eerst nummer opvragen en/of je abonneren. De nieuwsbrief komt ook op de Naturalis website te staan bij de betreffende deelcollectie pagina's. Er zijn geen kosten aan verbonden.

Bron:
Nieuwsbrief 2026 (7), Nederlandse Malacologische Vereniging

[top](#)

Ongewervelden in de pers

Forten zitten vol met bijen

De forten van de Hollandse Waterlinies blijken een ideaal leefgebied te zijn voor bijzondere bijen. Een derde van alle Nederlandse bijensoorten is op de forten terug te vinden, wat deze een hele belangrijke natuurwaarde geeft. Verslaggever Jesper Buursink gaat samen met ecooloog Wouke Willemijn van Hees op zoek naar de bijen.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 14 juni is [hier](#) te beluisteren.

Mieren bij het Groene Huis

Menno Bentveld gaat met mierenexpert Aniek Ivens op zoek naar mieren rond het Groene Huis in Amersfoort.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 14 juni is [hier](#) te beluisteren (vanaf 02:04:20 en 02:08:50).

Keverplaag teistert inwoners Twents dorp: "Veeg er 100, 200 per keer op"

Een kopje koffie drinken in de tuin is er even niet meer bij voor een deel van de inwoners van het dorp Westerhaar-Vriezenveensewijk in Twente. De bewoners worden geteisterd door de coloradokever. "Veel mensen worden er gek van", zegt een van de bewoners tegen RTV Oost.

Het tv-fragment van de NOS en RTV Oost van maandag 20 juni is [hier](#) te zien.

Soest worstelt al jaren met hardnekkige plaagmieren rond winkels: bestrijding kost mogelijk 300.000 euro

Soest kampt al jaren met hardnekkige plaagmieren in en rond het winkelcentrum aan de Van Weestraat. De uitheemse insecten zijn schadelijk, omdat ze veel zand onder bestrating weggraven en elektra kunnen aantasten. Soest denkt 300.000 euro nodig te hebben om ze te kunnen bestrijden.

Het nieuwsbericht uit de Stentor van maandag 3 juli is [hier](#) te lezen.

Wespennest? Bel geen verdelger, maar laat het verplaatsen! + filmpje

Wie in de tuin of onder het dak een wespennest vindt, zal misschien geneigd zijn een ongediertebestrijder te bellen. Maar volgens Maureen Glandorf van de Wespenstichting is verdelen vaak helemaal niet nodig en hooguit een kortetermijnoplossing. "Het lijkt misschien de makkelijkste weg, maar na een tijdje gaat het vergiftigde nest rotten en kan die voor stank- en vochtoverlast zorgen. Ook blijft het gif lang werkzaam en gevaarlijk voor andere insecten, huisdieren en jezelf."

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 5 juli is [hier](#) te beluisteren.

Hommels in de zomer: bezige werksters en darren

Hoe gaan hommels met de hitte om? En: hoe ziet het er binnenin zo'n hommelnest er in de zomer uit? Terwijl in het vroege voorjaar alleen koninginnen te zien zijn, bijvoorbeeld van de aardhommel groep, ziet een hommelnest er in de Nederlandse zomer heel anders uit. Sinds het voorjaar is een kolonie hommels namelijk enorm gegroeid, en is het een drukte van jewelste met werksters. "De hoofdmoot van de hommels die we nu zien, dat zijn werksters", vertelt Linde Slikboer.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 5 juli is [hier](#) te beluisteren (vanaf 35:15).

Hoe vliegen vliegende insecten zo vliegenvlug?

Als vliegen vliegen, vliegen vliegen vliegenvlug. Het is een leuke tongbreker, maar ook een heel relevante vraag voor de wetenschap. Want h^{oe} vliegen die vliegen dan zo vliegenvlug? Op zoek naar een antwoord, ontdekte de Wageningse onderzoeker Florian Muijres iets heel opmerkelijks over vliegende muggen.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 12 juli is [hier](#) te beluisteren.

En dat is acht: wéér een nieuwe invasieve rivierkreeft in Nederland

Ze eten waterplanten en dieren die oorspronkelijk in Nederland voorkomen en ze graven in oevers. Invasieve rivierkreeften laten een ravage achter waar natuurbeheerders allesbehalve blij mee zijn.

Het nieuwsbericht van de NOS van donderdag 30 juli is [hier](#) te lezen.

Strandvondst: aangespoelde schilden van zeekatten

Wie nu het strand bezoekt heeft een goede kans ze te vinden: rugschilden van zeekatten. Deze witte, kalkachtige structuren spoelen vooral in deze tijd van het jaar aan. "Net na de paartijd sterven ze. De rest van het dier verteert heel snel, maar de rugschilden drijven en spoelen massaal aan", weet Luka Biemond van Stichting ANEMOON.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 2 augustus is [hier](#) te beluisteren.

Emancipatie van de ondergewaardeerde mot

Bruin, lelijk, irritant. Wie het Handboek Motten openslaat zal die woorden nooit meer in dezelfde zin met 'nachtvlinders' gebruiken. In een indrukwekkend naslagwerk beschrijft en illustreert Tymo Muus alle ruim 1690 soorten micro-nachtvlinders van Nederland en België. Met Vroege Vogels is hij op pad.

Het radio-fragment uit de uitzending van Vroege Vogels van zondag 2 augustus is [hier](#) te beluisteren.

[top](#)

Ongewervelden op Nature Today

Zwavelzwam en zijn bewoners

In mei en juni verschijnen veel jonge zwavelzwammen. Deze opvallende en goed herkenbare paddenstoelen zijn niet alleen een lust voor het oog, maar blijken ook een microhabitat te zijn voor vele soorten insecten. Een ervan is zelfs nieuw voor Nederland.

Lees [hier](#) het bericht.

Zeelies van een andere tijd en een ander land

Tijdens een reorganisatie van de Naturalis-collectie deed collectiebeheerder Hannco Bakker een opmerkelijke ontdekking: een stel zeelies (*Antedon bifida*) die volgens de labels uit Nederland zouden komen. Dit is zeer verrassend, want deze soort is niet van Nederlandse afkomst. Het bewijst dat oude natuurhistorische collectiestukken vandaag de dag nog veel aan ons kunnen vertellen.

Lees [hier](#) het bericht.

Citroenspons als nieuwe aanwinst voor de Nederlandse Noordzee

Tijdens een expeditie van Stichting Duik de Noordzee Schoon in het zuidwesten van de Nederlandse Noordzee werd een nieuwe soort spons voor onze wateren gevonden: *Tethya citrina*, oftewel de citroenspons. Deze gele bol doet zijn naam eer aan en is mogelijk opgeschoven vanuit het Kanaal.

Lees [hier](#) het bericht.

Speuren naar larven van de rivierrombout

Het is weer de tijd van de rivierrombout! Tussen half juni en half juli kruipen de larven van deze zeldzame libel de rivierstrandjes op om 'uit te sluipen'. Ga mee op zoek naar de larvenhuidjes en draag zo je steentje bij aan het verspreidingsonderzoek naar deze soort.

Lees [hier](#) het bericht.

Ecologisch slootbeheer, hoe doe je dat in aanwezigheid van invasieve rivierkreeften?

Sloten vormen een uitgebreid en karakteristiek netwerk in het Nederlandse landschap. Voor de instandhouding worden ze periodiek beheerd. Bij ecologisch slootbeheer wordt rekening gehouden met planten en dieren die in en langs de sloot leven. Maar hoe doe je dat als ze worden leeggegeten door invasieve Amerikaanse rivierkreeften?

Lees [hier](#) het bericht.

Inheemse zweefvliegen bestuiven exotische wespenorchissen in Leidse Hortus

De eerste prefect van de Hortus Leiden begon ruim vier eeuwen geleden met de aanleg van een plantencollectie die inmiddels meer dan 17.000 planten omvat. De nieuwste prefect hoopt hier samen met collega's en vrijwilligers met natuurlijk tuinieren een hotspot voor biodiversiteit te creëren. De Japanse wespenorchis in de collectie blijkt haar bestuiver te hebben gevonden in een inheemse zweefvlieg.

Lees [hier](#) het bericht.

Jaarlijks evenement in zee: zebra-spektakel

Wie nu in de Zeeuwse wateren duikt, ontmoet misschien wel een van onze meest bijzondere zeebewoners. Honderden duikers gingen al te water. De mysterieuze zeekat (*Sepia officinalis*) is zich momenteel aan het voortplanten, getooid in een prachtig zebrapak. Toch is er iets veranderd.

Lees [hier](#) het bericht.

Speldhoren uit Nederland nieuw voor de wetenschap

In 2014 dook in Finland een raadselachtige mini-slak op, kort erna ook in Nederland. Het bleek een voor de wetenschap nog onbekende waterslak. Nu, twaalf jaar later, is het dier beschreven naar materiaal uit ons eigen land: maak kennis met de pelgrimspeldhoren (*Koloonella peregrina*).

Lees [hier](#) het bericht.

Calicotrivierkreeft dient zich aan in Nederland

Nederland is koploper in Europa als het gaat om problematiek die door verschillende invasieve uitheemse rivierkreeften wordt veroorzaakt. Momenteel hebben zich populaties van zeven soorten uitheemse rivierkreeften in ons land gevestigd. In 2025 werd een achtste uitheemse soort rivierkreeft voor het eerst in ons land gevonden: de calicotrivierkreeft (*Faxonius immunis*).

Lees [hier](#) het bericht.

Explosie in Oosterschelde door 'gasvlam-naaktslak': het blauwtipje

Duikers zijn fan van zeenaaktslakken, met hun grillige vormen en vaak exotische kleuren. Een favoriete soort is het blauwtipje (*Antiopella cristata*). De uitsteeksels op de rug lijken op blauw oplichtende gasvlammetjes. Hoewel die niet branden, is nu wel sprake van een explosie. De aantallen in de Oosterschelde zijn deze zomer namelijk explosief gestegen. Het is nu dé tijd voor een (reis)tripje naar het blauwtipje!

Lees [hier](#) het bericht.

Nationale Nachtvlindernacht 2026 groot succes

Op 17 en 18 juli zijn er op 63 locaties in heel Nederland nachtvlinderexcursies georganiseerd in het kader van de 22e Nationale Nachtvlindernacht. Er werden mooie en zeldzame soorten gezien, zoals de Spaanse vlag, de gevlamde uil en de essenspanner. Door de excursies maken steeds meer mensen kennis met de wondere wereld van de nachtvlinders.

Lees [hier](#) het bericht.

Jakobskruiskruid bloeit en dat is top

Jakobskruiskruid zit nu op de top van zijn bloeitijd en dat is super! Veel insectensoorten maken dankbaar gebruik van Jakobskruiskruid als voedselbron en waardplant en dát maakt de plant zeer waardevol voor de Nederlandse biodiversiteit. Ook al staat de plantensoort bij houders van koeien en paarden in een minder gunstig daglicht, met goed grasland- en bermbeheer valt er veel te winnen.

Lees [hier](#) het bericht.

Goed nieuws voor insecten: ecologisch bermbeheer steeds vaker de standaard

Steeds meer beheerders kiezen voor ecologisch bermbeheer en dat is goed voor vlinders, wilde bijen en andere bestuivers. Ook de landelijke media besteden er inmiddels aandacht aan. Uit recent onderzoek blijkt opnieuw dat insectenvriendelijk maaibeheer volgens de Kleurkeur-richtlijnen zorgt voor meer biodiversiteit in bermen. Een ontwikkeling waar De Vlinderstichting al jaren voor pleit.

Lees [hier](#) het bericht.

De wc-motmug blijkt een andere rol te hebben dan gedacht

De wc-motmug (*Clogmia albipunctata*) - Insect van het Jaar 2023 - staat al een tijdje bekend als de geurverwijderaar in ons riool. Recent onderzoek laat zien dat hij de geur niet zozeer vermindert, maar verandert. Deze motmug is wel een held in het afbreken van smurrie in onze leidingen.

Lees [hier](#) het bericht.

Chocolaatje teruggevonden in Nederland

Een opmerkelijke insectenwaarneming bij Gouda: op 21 juli 2026 werd aan de oever van het Gouwekanaal het chocolaatje (*Buszkoiana capnodactylus*) waargenomen. Deze microvlinder was sinds 2003 niet meer in Nederland gezien en werd als mogelijk verdwenen beschouwd. De vondst is bovendien bijzonder omdat de soort tot nu toe alleen uit Zuid-Limburg bekend was.

Lees [hier](#) het bericht.

Oorkwal prikt tóch, kus deze Aziaat niet!

Sommige kwallen steken, maar de oorkwal niet... Dachten we altijd. Na een pijnlijke steek in je lip en jeukende bultjes op je huid deze zomer, denk je daar vast anders over. Duikers en zwimmers melden dat oorkwallen zich deze zomer wél laten voelen. Sinds 2020 hebben we er een massaal aanwezige exoot bij. Steekt die harder?

Lees [hier](#) het bericht.

Grootschalige veranderingen in vlinderverspreiding met klimaatverandering: uitdagingen voor natuurbescherming

Klimaatverandering zorgt samen met landgebruik voor veel veranderingen in biodiversiteit. Twee nieuwe onderzoeken geven ons daar beter zicht op. Het eerste laat wereldwijd grote veranderingen in de verspreiding van dagvlinders zien. Het tweede onderbouwt dat het huidige natuurbeschermingsbeleid tekortschiet om de afname van niet alleen vlinders, maar ook vogels om te buigen naar herstel.

Lees [hier](#) het bericht.

Nationale Wespentelling 2026: meer of minder wespen?

Van 15 tot 23 augustus 2026 vindt de Nationale Wespentelling 2026 plaats. Iedereen kan meedoen door in die periode een half uurtje wespen te tellen in de tuin. De Wespentelling geeft een indruk van de soorten en aantallen wespen die in tuinen voorkomen. En van de onderlinge verhoudingen tussen die soorten.

Lees [hier](#) het bericht.

[top](#)

Veldgids Motmuggen

Weia Reinboud heeft weer een nieuwe versie van haar veldgids motmuggen gepubliceerd. De bedoeling van deze pdf-veldgids is om motmuggen meer bekendheid te geven en ze te kunnen determineren.

Motmuggen zijn mooi, maar klein, de vleugellengte zit tussen de 1 en de 5 mm. Het is een uitdaging om ze van foto te herkennen. In Nederland zijn 77 soorten waargenomen, in België aanzienlijk meer, 96. Samen zijn dat 104 soorten, die allemaal een bladzijde in deze veldgids gekregen hebben. Het is te verwachten dat de Belgische soorten ook voor een flink deel in Nederland aangetroffen gaan worden en omgekeerd. Hetzelfde geldt voor soorten die niet te ver van de grens met Duitsland gevonden zijn. De veldgids is in de hele Benelux te gebruiken. Daarbuiten is de gids matig bruikbaar. Het uiterste noorden van Frankrijk zal nog wel gaan, net over de grens in Duitsland ook.

Elke soort krijgt in de gids 1 bladzijde met een beschrijving, de mate van herkenbaarheid, het voorkomen in Nederland en/of België en maximaal 6 foto's. Rechtsboven staat altijd een foto van de vleugel, altijd op dezelfde schaal, met een maatstreepje erbij. Achterin de gids zijn wat overzichten toegevoegd van gelijkende soorten. De daarin voorkomende foto's staan allemaal ook al in de gids, maar soms is het handig sterk gelijkende soorten te kunnen bekijken zonder heen en weer te hoeven bladeren. De gids groeit en wordt iedere volgende versie weer iets uitgebreider.

De veldgids is gratis te downloaden van de [Motmuggenpagina op de website van Weia Reinboud](#).

Weia Reinboud 2026
Veldgids Motmuggen. Versie 2026-juli-16
[Motmuggengids.pdf](#)

Bij EIS Kenniscentrum Insecten heeft Weia de [Werkgroep Motmuggen](#) opgericht. Heb je ook interesse, geef je

mailadres dan aan haar door.

[top](#)

Nieuwsbrief SPINED 46

Half juni verscheen SPINED 46, de laatste van de hand van Peter van Helsdingen, het einde van een tijdperk. Zijn redactioneel volgt hier onder.

SPINED - WAT ER GAAT VERANDEREN, EN WAT BLIJFT

Wat er gaat veranderen

Aan het eind van dit jaar word ik weer een jaar ouder, en dat deed mij besluiten om te stoppen met het uitgeven van de Nieuwsbrief SPINED. Het begon in 1983 als eenvoudig nieuwsberichtje van de Werkgroep Spinnen van EIS-Nederland, met aankondigingen van de jaarlijkse excursie voor de kleine groep van "arachnologen" in ons land en melding van het komende Arachnologen Congres ergens in Europa. Eén aflevering per jaar.

In de loop van de tijd kwamen er ook artikelen in van de leden, werd het meer wetenschappelijk met korte artikelen, en werd het ook aan buitenlanders toegestuurd. Dat evolutionaire proces leidde tenslotte, in de ruim 40 jaren van zijn bestaan, tot een wetenschappelijk tijdschrift, met verslagen van veldwerk in het buitenland, recente veranderingen in de nomenclatuur en de soortenlijst van de Nederlandse spinnen, alles om de vooral Nederlandse arachnologen voor te lichten.

Maar inmiddels wordt het via de European Society of Arachnology en haar wereldwijde evenknie, de International Society of Arachnology, aan alle arachnologen toegestuurd, als ze tenminste lid zijn van een van deze verenigingen.

Wat blijft

Het bleef altijd een eenmansactiviteit, en als je dan wilt ophouden komt het tijdschrift ook ten einde. Daarover pratend met mensen uit mijn omgeving, diende zich een enthousiaste opvolger aan, die voortzetting aanbood. Iemand die ik goed ken en vaak veldwerk mee heb gedaan: Steven IJland. Ik draag aan het eind van dit jaar dus de fakkel aan hem over. Zijn gegevens zijn aan het eind van deze aflevering te vinden. Ik wens hem veel plezier toe bij het organisatorische en redactionele werk.

Peter van Helsdingen

Nieuwsbrief SPINED is en blijft voor iedereen gratis beschikbaar via de pagina van de [SPINED](#).

Inhoud SPINED 46

i-ii	Redactioneel & Editorial - P.J. van Helsdingen
1-7	<i>Synageles</i> (Araneae: Salticidae) in stedelijke microhabitats: veldwaarnemingen uit Nederland - P. Fleurbaaij
8-21	"Exotische Spinnen" (Araneae) oranje of groen op de kaart, dat is de vraag (Nederlandse versie) - P.J. van Helsdingen
22-35	"Exotic Spiders" (Araneae) orange or green on the map, that is the question (English version) - P.J. van Helsdingen
35	<i>Heliophanus tribulosus</i> , uitbreiding van areaal? - P.J. van Helsdingen
36	Komende Arachnologen Congressen
37	Spider of the Year 2026
38	Availability of distribution data of spiders in the Netherlands and Europe

[top](#)

Die Schwebfliegen Europas - Entdecken - Beobachten - Bestimmen

Zweefvliegen zijn fascinerende luchtacrobaten met een grote diversiteit aan kleuren en vormen. Met 102 geslachten en bijna 1000 soorten in Europa behoren ze tot een van de grootste vliegenfamilies. Ze zijn essentieel voor ons ecosysteem, bestuiven wilde en gecultiveerde planten en spelen een cruciale rol in de biologische bestrijding van plagen.

Het inleidende deel van deze identificatiegids geeft informatie over alle belangrijke aspecten van de biologie, verspreiding en levenscyclus van zweefvliegen. Het tweede deel beschrijft alle Europese zweefvlieggeslachten en hun kenmerken in detail.

Twee determinatiesleutels - een vereenvoudigde voor beginners en een exacte, gedetailleerde geslachtssleutel - garanderen een succesvolle identificatie. Tips voor het observeren, fotograferen en verzamelen van zweefvliegen maken deze gids compleet.

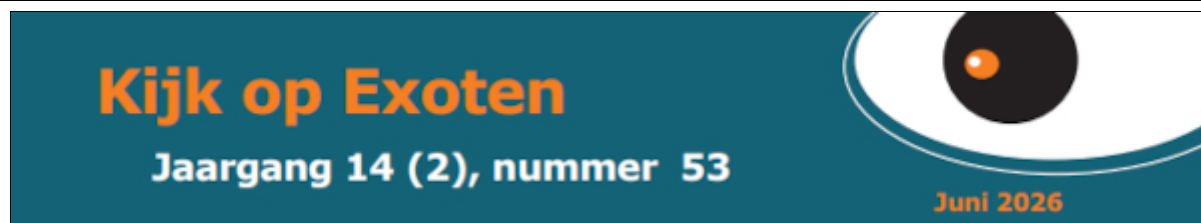
Axel Ssymank & Ximo Mengual 2026

[top](#)

Kijk op exoten 53

De nieuwe Kijk op Exoten is uit. In dit 53e nummer vind je o.a. artikelen over exotische bidsprinkhanen en de gemaskerde heremietkreeft (*Pagurus longicarpus*).

Op de laatste pagina van de nieuwsbrief zie je hoe je je ook aan kunt melden.

Kijk op Exoten 53 is [hier](#) te downloaden.

[top](#)

Pizza met kopvleksponggaasvlieg

Op 7 juni 2024 werd door EIS Kenniscentrum Insecten een gaasvliegenexcursie georganiseerd in Zuid-Limburg. Na een teleurstellende eerste dag met weinig gaasvliegen werd er pizza gegeten langs de Geul bij Epen.

Nog voordat de pizza op was sloeg Pepijn Andelbeek nog één keer zijn net uit in de takken van bomen langs de beek. Met succes want er zaten flink wat sponsgaasvliegen in.

Er werd eerst gedacht aan de gewone sponsgaasvlieg *Sisyra nigra*, maar de kop bleek lichter met een donkere vlek in het midden. Het bleek een nieuwe soort voor Nederland te zijn: de kopvleksponggaasvlieg *S. bureschi*. Deze soort is beschreven uit de Balkan en heeft zich de afgelopen decennia richting het noordwesten uitgebreid.

Bron:

Drukker, D. & R. Buesink 2026

De kopvleksponggaasvlieg *Sisyra bureschi* bereikt ook Nederland (Neuroptera: Sisyridae)

[Nederlandse Faunistische Mededelingen 67: 19-24](#)

Foto: Tjomme Fernhout.

[top](#)

Schaar en eDNA verraden aanwezigheid calicotrivierkreeft

De calicotrivierkreeft *Faxonius immunitis* is sinds 1993 bekend uit Duitsland en heeft zich sindsdien over een traject van 200 kilometer langs de Rijn gevestigd. De verwachting was dan ook dat deze van oorsprong Noord-Amerikaanse soort vroeg of laat een keer Nederland zou binnenkomen.

In april 2025 werd in een nevengeul van de Rijn vlakbij de Duitse grens een losse schaar gevonden waarvan werd vermoed dat het om een calicotrivierkreeft ging. Dit kon met DNA-analyse worden bevestigd.

Bemonstering met vallen en schepnetten in april 2025 leverde niets op. Uit eDNA-bemonstering bleek echter dat er op twee van de drie bemonsterde locaties DNA van calicotrivierkreeft aanwezig was, hetgeen suggereert dat zich hier een populatie heeft gevestigd.

Bron:

Lemmers, P., J. Wissink, R. Gylstra, S. Heeman, P.H. van Hoof & B. Koese 2026

First record of the calico crayfish *Faxonius immunitis* in the Netherlands (Crustacea: Decapoda)

[Nederlandse Faunistische Mededelingen 67: 49-59](#)

Foto: Pim Lemmers.

Schorpioen in schooltas

Op 16 juli 2025 werd in Tilburg een levende schorpioen aangetroffen in een pakje uit China, met een online bestelde schooltas. Het zwangere vrouwtje werd in Dierenpark De Oliemeulen opgevangen en daar werden vrijwel direct vijf jongen geboren.

Helaas overleden kort daarop alle individuen. Aan de hand van foto's kon vastgesteld worden dat het om de Chinese gouden schorpioen *Olivierus martensii* ging.

Deze soort is in verschillende Aziatische landen buiten het natuurlijke verspreidingsgebied geïntroduceerd. In Engeland zijn er ook al twee vondsten gedaan in pakketjes uit China.

Door het voorkomen in de buurt van mensen en de toenemende aanvoer van producten uit China bestaat de kans dat de Chinese gouden schorpioen zich ook in Europa vestigt.

Bron:

Noordijk, J. 2026

Een Chinese gouden schorpioen *Olivierus martensii* naar Nederland vervoerd (Scorpiones: Buthidae)

[Nederlandse Faunistische Mededelingen 67: 1-2](#)

Foto: Jeroen Mommers.

Agenda t/m oktober 2026

14-16 augustus	Insectenweekend	KNNV
15 augustus	Verenigingsdag	Nederlandse Malacologische Vereniging
15 augustus	Libellenexcursie Weerterbos	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
15 augustus	Molluskenexcursie Crombacherbeek	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
15-23 augustus	Nationale Wespentelling	deze nieuwsbrief
17 augustus	Werkavond mollusken determineren	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
21 augustus	Wantsenexcursie Bemelerberg	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
29 augustus	Zweefvliegenexcursie Weerterbos	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
4 september	Wantsenexcursie Weerterbos	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
4-6 september	Weekendexcursie	Sektie Everts
4-6 september	Weekendexcursie	Sektie Everts
4-6 september	Jubileum	Jongeren in de Natuur
19 september	Verenigingsdag	Nederlandse Malacologische Vereniging
28 september	Molluskenexcursie Damerbrucht	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
3 oktober	Vroege najaarsbijeenkomst	Sectie Snellen / Ter Haar
10 oktober	Excursie Landgoed Baest	Nederlandse Malacologische Vereniging
17 oktober	Verenigingsdag	Nederlandse Malacologische Vereniging

Van de redactie

Dit is het vierentachtigste nummer van *Tentakel*, de digitale nieuwsbrief over ongewervelde dieren. Deze nieuwsbrief verschijnt onregelmatig naast het magazine Insecten.

In de nieuwsbrief is plaats voor allerlei korte berichten die het onderzoek aan ongewervelden in Nederland aangaan: berichten van het EIS-bureau, oproepen, bijzondere en fenologische waarnemingen, aankondiging van rapporten en boeken en een activiteitenagenda. Ook al uw bijdragen zijn welkom. U kunt deze sturen naar eis@naturalis.nl.

De nieuwsbrief is opgezet als Internetpagina (in HTML) en kan in de meest gangbare e-mailprogramma's worden gelezen. Met de berichtopmaak/e-mailindeling ingesteld op (originele) HTML ziet u behalve tekst ook plaatjes en kunt u via de blauwe links eenvoudig alleen dat nieuws er uit pikken dat u interesseert. Mocht u problemen hebben met het instellen van het HTML-formaat in uw e-mailprogramma schroom dan niet en neem gerust contact op. Oude afleveringen zijn beschikbaar op kenniscentruminsecten.nl/tentakel/.

Mocht u geen belangstelling (meer) hebben voor deze nieuwsbrief: een retour-mailtje naar [dit adres](#) is voldoende om uw e-mailadres te verwijderen van deze mailinglist. Aanmelden op dit adres is vanzelfsprekend ook mogelijk.

U kunt onze nieuwtjes volgen door u aan te melden via onze pagina op [Facebook](#).

Tentakel niet ontvangen: check voor heraanmelding of reactie eerst even de spambox.

Ed Colijn

[top](#)